

Kennis in Actie

Transitie naar Planetaire Gezondheid

Subsidieoproep

2026

KIN Klimaatonderzoek Initiatief Nederland
Samen transities versnellen

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2
1.1 Achtergrond 2
1.2 Beschikbaar budget 5
1.3 Indieningsdeadline(s) 5
2 Doel 6
2.1 Doelstelling van de subsidie 6
2.2 Van analyse naar actie: Kennis-in-Actie Agenda 7
3 Opstellen en indienen 14
3.1 Wat kan aangevraagd worden 14
3.2 Wie kan aanvragen 15
3.3 Aanvraag opstellen en indienen in ISAAC 18
3.4 Indieningsvoorwaarden 19
3.5 Subsidievoorwaarden 19
4 Beoordelingsprocedure 21
4.1 Criteria 21
4.2 Procedure 22
4.3 Tijdpad 24
5 Na de toewijzing 25
5.1 Start van het project 25
5.2 Monitoring en projectbeheer 25
5.3 Aanvullende voorwaarden 26
6 Contact en overige informatie 27
6.1 Contact 27
6.2 Overige informatie 27
7 Bijlagen 28
7.1 Interventiedomeinen 28

1 Inleiding

Heb je interesse in het indienen van een aanvraag voor de subsidieoproep 'Kennis in Actie – Transitie naar Planetaire Gezondheid'? Dan is dit document er om je van alle informatie over deze subsidieoproep te voorzien en je stap voor stap mee te nemen door de aanvraagprocedure. In hoofdstuk 1 en 2 lees je meer over de achtergrond, het doel van de subsidie en de uitgangspunten op basis waarvan de subsidieoproep is opgesteld. In hoofdstuk 3 vind je meer informatie over de voorwaarden waaronder je een aanvraag kunt indienen en in hoofdstuk 4 hoe je aanvraag straks wordt beoordeeld. Ook vertellen we je in hoofdstuk 5 meer over de verplichtingen die je hebt in het geval dat je aanvraag subsidie krijgt toegewezen.

Deze subsidieoproep valt onder de verantwoordelijkheid van het Klimaatonderzoek Initiatief Nederland (KIN) – een regieorgaan van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

Heb je toch nog vragen of opmerkingen? Neem dan contact op met het KIN via: programmas@hetkin.nl. Meer handige contactgegevens rondom deze subsidie vind je in hoofdstuk 6.

Overzicht

Titel: KIN Kennis in Actie: Transitie naar Planetaire Gezondheid.

Doel: De Kennis-in-Actie subsidie mobiliseert wetenschap en praktijk voor rechtvaardige klimaattransities door al-doende-leren en al-lerende-doen. Kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties kunnen samen aanvragen indienen voor transformatieve, experimentele interventie-projecten om gezamenlijk te verkennen hoe de gewenste transitie eruit kan zien: welke oplossingsrichtingen, onderzoekende vragen en transitieleerdoelen kunnen de gewenste transitie versnellen?

Budget: De aan te vragen subsidie per project bedraagt maximaal € 50.000. Binnen deze ronde worden naar verwachting maximaal 20 aanvragen toegewezen.

Indieningsdeadline(s): De deadline voor het indienen van aanvragen is **dinsdag 22 september 2026**, **voor 14:00:00 CEST**.

Procedure: De procedure omvat indiening, toetsing op ontvankelijkheid, preadvisering door de beoordelingscommissie, commissievergadering, en besluitvorming. Als er meer positief beoordeelde aanvragen zijn dan budget, vindt een aanvullende selectie plaats. Aanvragen worden beoordeeld op vier hoofdcriteria—relevantie, kwaliteit, co-creatie & kennisontwikkeling en haalbaarheid—waarbij elk criterium voldoende moet scoren. De beoordelingscommissie bestaat uit wetenschappelijke en praktijkexperts.

1.1 Achtergrond

1.1.1 Het KIN – Samen transities versnellen

Het KIN verbindt, verbreedt, verdiept en ontsluit kennis voor transities naar een klimaatneutrale en klimaatbestendige samenleving.

Het KIN streeft ernaar klimaatverandering zo snel mogelijk af te remmen (mitigatie), de maatschappij te helpen om de benodigde aanpassingen te maken (adaptatie), en bij te dragen aan een

rechtvaardige, mondiaal duurzame samenleving. De maatschappelijke transities die hiervoor nodig zijn, noemen we klimaattransities.

Om de transitie naar een klimaatneutraal en klimaatbestendig Nederland te laten slagen, is systeemverandering noodzakelijk. De klimaatcrisis vraagt om meer dan symptoombestrijding. Om onze doelen te behalen is transformatie van bestaande structuren, regel, cultuur en machtsverhoudingen nodig. Overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen voelen de urgentie van deze noodzaak tot verandering, maar missen vaak de juiste kennis en het handelingsperspectief om échte transformatie teweeg te brengen. Zo belandt relevante kennis nog te vaak in een la en blijven belangrijke vragen liggen omdat we blijven steken op “hoe dan?”. De huidige inrichting van ons kennis- en wetenschapssysteem stimuleert gedreven professionals en onderzoekers nog onvoldoende om zich samen in systemische vraagstukken vast te bijten. We willen wel samenwerken, maar verschillende barrières staan in de weg: gebrek aan financiering, te weinig tijd om elkaar op te zoeken en het feit dat we soms simpelweg niet dezelfde ‘taal’ spreken. En dat terwijl we iedereen nodig hebben om systeemveranderingen te realiseren. We willen dat we kunnen leren van wat al is geprobeerd en gelukt in de praktijk en kunnen bouwen op elkaars ervaring. Zo willen we ervoor zorgen dat goede ideeën werkelijkheid worden, zichtbaar en voelbaar in beleid, projecten of producten en we samen echt het verschil kunnen maken.

Het KIN is opgericht om verandering te brengen, bestaande barrières te doorbreken en kennis meer te laten stromen. Van wetenschap naar praktijk en van de praktijk naar de wetenschap en weer terug. We bevorderen deze onderlinge uitwisseling van kennis door bijeenkomsten en programma’s te organiseren waarin de uitwisseling tussen en over disciplines heen centraal staat. Ook zorgen we ervoor dat bestaande wetenschappelijke en praktijkkennis effectiever kan worden ingezet. Waar nodig ontwikkelen we nieuwe kennis voor de meest urgente en relevante klimaatvraagstukken. Zo draagt het KIN eraan bij dat iedereen de juiste puzzelstukken in handen krijgt om de nodige transities te versnellen.

Lees meer over de missie en ambitie van het KIN in het KIN oprichtingsdocument en op de KIN website.

1.1.2 Transitie vraagt meer dan een oplossing

Om klimaatverandering tegen te gaan, is het nodig dat wij onze manier van leven aanpassen en de samenleving weerbaar maken tegen de gevolgen van een veranderd klimaat. Klimaattransities zijn complex en vragen om een systemische blik.

Systemische blik bij klimaattransities
Rondom specifieke functies in de maatschappij ontstaan vaste structuren, culturen en werkwijzen die samen een systeem vormen. De manier waarop deze elementen onderling met elkaar verbonden zijn, bepalen hoe het systeem als geheel functioneert. Denk bijvoorbeeld aan het onderwijs, watermanagement of ons rechtssysteem. Onze systemen hebben meestal een lange geschiedenis. Maar de structuren, culturen en werkwijzen zijn ontstaan vanuit behoeften, urgentie of ambities uit tijden dat nadenken over negatieve gevolgen voor het klimaat, de biodiversiteit of mondiale rechtvaardigheid nog geen onderwerp was. Wil je klimaatverandering daadwerkelijk tegengaan, dan zijn fundamentele veranderingen nodig in hoe we denken, werken en organiseren.

Daarvoor is een systemische blik nodig. Met een systemische blik bedoelen we een manier van observeren, onderzoeken en redeneren die een (maatschappelijk deel-) systeem als geheel in acht neemt met alle verschillende processen, omstandigheden en actoren die daarbij horen. Door hun onderlinge verbinding moeten verschillende elementen binnen een systeem namelijk veranderen om het systeem als geheel te laten veranderen.

De nodige klimaattransities gaan dus veel verder dan alleen technologische verbetering zoals efficiëntere energieopwekking. Ze vereisen dat ook ingesleten structuren, culturen en werkwijzen rondom bijvoorbeeld wetgeving, gedrag en financiën mee veranderen. Met afzonderlijke maatregelen zoals alleen technische oplossingen bereiken we vaak te weinig effect, waardoor op de lange termijn klimaatdoelstellingen niet worden behaald. Sterker nog: ze kunnen indirect zelfs nieuwe problemen veroorzaken.

Dat systemen uit vele elementen bestaan met onderlinge dwarsverbanden en terugkoppelingen (feedbackloops) maakt de dynamiek ervan onzeker en niet volledig stuurbaar. Vaak is niet direct duidelijk hoe je systeemverandering kunt bewerkstelligen of versnellen. Daar komt bij dat ook mensen en organisaties van nature veelal vasthouden aan bestaande structuren, routines en gewoonten. Bovendien kan noodzakelijke systeemverandering ingaan tegen de belangen van gevestigde structuren.

Kennis-in-Actie aanpak

De Kennis-in-Actie aanpak is door het KIN ontwikkeld vanuit de overtuiging dat transities naar rechtvaardige duurzaamheid een fundamenteel andere manier van onderzoek doen vereisen. Vanuit haar missie en kernwaarden zet KIN daarom in op transdisciplinair en transformatief onderzoek. Hierin verkennen wetenschap en praktijk samen alternatieven voor onrechtvaardige en niet-duurzame systemen.
Rechtvaardigheid en duurzaamheid kennen geen eenduidige definities of oplossingen. Dit betekent dat er geen kant-en-klare recepten bestaan voor de gewenste transities. Ze zijn contextafhankelijk, worden mede bepaald door de betrokkenen, en veranderen door voortschrijdend inzicht.

Dit maakt klimaattransities gericht op systeemverandering processen van zoeken, leren en experimenteren. De Kennis-in-Actie aanpak hanteert hiervoor een aantal duidelijke uitgangspunten. Het vereist het formuleren van transitiegerelateerde onderzoekende vragen en het transparant financieren en ondersteunen van transitiegerichte onderzoeksprojecten. Door transdisciplinair samen werken voorop te stellen, bieden we binnen de Kennis-in-Actie aanpak ruimte aan verschillende actoren om samen de gewenste richting van transities te bepalen. Denk aan onderzoekers uit verschillende disciplines en professionals van maatschappelijke organisaties, creatieve professionals of bedrijven die in de praktijk werken aan transities. Het doel is om verschillende perspectieven en expertises samen te brengen om nieuwe inzichten, kennis en acties te ontwikkelen. Door te werken aan het onderzoeken, verkennen en versnellen van gewenste transities ontstaat nieuwe, relevante en bruikbare kennis.

Bij transdisciplinair samenwerken[1], gericht op transities, bepaalt de kwaliteit van het proces zelf mede de uitkomst. Dit stelt hoge eisen aan de transparantie van het proces, de gedrevenheid, sensitiviteit en reflexiviteit van de betrokkenen, en aan de erkenning en waardering van ieders expertise. De Kennis-in-Actie aanpak staat voor het waarderen van verschillende vormen van kennis, het definiëren van nieuwe rollen voor onderzoekers, en het faciliteren en financieren van zowel onderzoekers als maatschappelijke actoren.

1.1.3 Rechtvaardige klimaattransities

Het KIN werkt aan het versnellen van transities naar een klimaatneutrale en klimaatbestendige wereld op een rechtvaardige manier. Dit vraagt om een inclusief proces dat rekening houdt met de belangen,

[1] Met transdisciplinair samenwerken verstaat het KIN het samenwerken tussen tenminste verschillende actoren uit wetenschap, beleid, praktijk, en/of bedrijfsleven etc. Vaak betreft de samenwerking ook die tussen verschillende inhoudelijke disciplines. Zie ook https://www.transdisciplinairwerken.nl/

behoeften, risico's, mogelijkheden, kansen en beperkingen van iedereen en alles — menselijk en niet-menselijk — met erkenning van het verleden, het heden en de toekomst.

Voor het KIN is klimaatrechtvaardigheid een belangrijke voorwaarde. Met klimaatrechtvaardigheid bedoelt het KIN het waarborgen van eerlijkheid bij het voorkomen, aanpakken en herstellen van de gevolgen van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en ecologische ontwrichting. Dit is belangrijk omdat het gaat over 'zoveel mogelijk recht doen aan alle mensen, dieren en natuur' maar ook omdat de klimaattransities alleen slagen als er draagvlak voor is in de samenleving. Rechtvaardigheid is daarvoor een voorwaarde. Het doel is niet om een perfecte rechtvaardigheid te bereiken, maar om ongewenste ongelijkheden te verminderen en te voorkomen dat klimaattransities de kloof vergroten.

1.1.4 De vraag achter de vraag

KIN identificeert voortdurend urgente vraagstukken en transitieopgaven uit de praktijk. Vaak zit er veel meer achter deze vragen dan in eerste instantie verwacht. Een belangrijke stap in de Kennis-in-Actie aanpak is dan ook om de complexe, bestaande transitieopgaven eerst beter te duiden. Hiervoor laat het KIN analyses uitvoeren met een systemische en rechtvaardigheidsblik. Deze analyse ontstaat op basis van transitiegesprekken en door sessies waarin experts uit wetenschap, praktijk, en beleid samen de praktijk en bestaande kennis bevragen. Het achterhalen van de vraag maakt het mogelijk vanuit de heldere transitieopgaven te formuleren.

De analyses zijn gebaseerd op de volgende vragen:

- Welke niet-duurzame en onrechtvaardige elementen in het huidige systeem maken transitie noodzakelijk of onvermijdelijk?
- Wat houdt transitie tegen en de huidige situatie in stand?
- Wat zijn de alternatieven wanneer verbeteren en innoveren niet meer volstaan?
- Welke gewenste alternatieven en onderzoekende vragen moeten worden onderzocht om de gewenste verandering dichterbij te brengen?

Onderdeel van dit proces is het identificeren van koplopers en plekken en ideeën die richtinggevend zijn voor de gewenste situatie, net als het in kaart brengen van eventuele barrières en hefbomen. Dit leidt tot gerichte oplossingsrichtingen, onderzoekende vragen, en transitieleerdoelen die samen zijn gevat in een Kennis-in-Actie agenda (zie 2.2.2). Deze agenda vormt de thematische afbakening voor deze Kennis-in-Actie subsidie. Per sub-thema van deze agenda kun je aanvragen indienen.

1.2 Beschikbaar budget

Het subsidieplafond voor deze subsidieoproep bedraagt in totaal € 1.000.000. Per aanvraag kan maximaal € 50.000 worden aangevraagd.

1.3 Indieningsdeadline(s)

Bij het indienen van je aanvraag in het online aanvraagsysteem van NWO 'ISAAC', dien je ook online nog gegevens in te voeren. Begin daarom ten minste één dag vóór de deadline van deze subsidieoproep met het indienen van jouw aanvraag. Aanvragen die na de deadline worden ingediend, worden niet in behandeling genomen.

De deadline voor het indienen van aanvragen is **dinsdag 22 september 2026, voor 14:00:00 CEST**.

2 Doel

KIN zet in op het ondersteunen van onderzoek in en voor transitie praktijken. KIN wil via haar programma's kennis en wetenschap mobiliseren voor transities die Nederland klimaatneutraal en klimaatbestendig maken. Burgers, ondernemers, creatieve professionals, actieonderzoekers, verschillende soorten dienaren van de publieke zaak spelen hierin een cruciale rol: ze experimenteren met een gewenste toekomst en onderzoeken hoe die er nu al uit ziet. Door zulke transitiepraktijken te verbinden en ondersteunen in een wetenschappelijke transitieaanpak proberen we deze beweging te versnellen en richting te geven.

Om dit mogelijk te maken heeft KIN de Kennis-in-Actie subsidies ontwikkeld. Deze hebben als doel transformatieve samenwerking tussen wetenschappen en praktijken te stimuleren en rechtvaardige klimaattransities te versnellen. In verschillende projecten wordt onderzocht hoe een gewenste transitie er uit kan zien en wat er nodig is om vooruit te komen. In de interventies wordt geëxperimenteerd en kennis in co-creatie ontwikkeld om die toegankelijk en bruikbaar te maken voor anderen. De subsidies financieren zowel onderzoekers als andere maatschappelijke actoren die samen werken aan rechtvaardige klimaattransities.

Bij dit soort complexe vraagstukken is vooraf nog niet duidelijk welke interventies wel of niet werken en waarom. Daarom geeft de Kennis-in-Actie subsidie ruimte om te experimenteren via een dynamisch, cyclisch en lerend proces van uitproberen, onderzoeken en bijstellen. Zo leren projectpartners gezamenlijk en creëren ze handelingsperspectief voor de betrokken partijen en daarbuiten.

Dit hoofdstuk beschrijft de verdere doelstelling van de subsidieoproep.

2.1 Doelstelling van de subsidie

De Kennis-in-Actie subsidie heeft als doel om de samenwerking tussen wetenschap en praktijk te stimuleren zodat zij gezamenlijk en onderzoekend stappen kunnen zetten die rechtvaardige klimaattransities kunnen versnellen.

Kennis-in-Actie gaat om ‘al-doende leren en al-lerende doen’. Dit vereist een integrale analyse van persistente problemen en vastzittende systemen. Het vergt een set leidende principes en waarden, en enkele onderbouwde hypothesen en leerdoelen ten aanzien van een gewenste transitie. Het vraagt ook een transparante en solide methodologische aanpak en een plan voor het faciliteren van alle co-creatie en leren. Daarom zet de Kennis-in-Actie subsidie in op transitie-interventies als onderzoeksmethode.

Het thematische kader hiervoor is vastgelegd in de bijbehorende Kennis-in-Actie agenda (zie paragraaf 2.2.2). Deze is in een eerder proces opgesteld door een heterogene groep deskundigen - uit praktijk, wetenschap, beleid en andere velden - die zijn geraadpleegd en in expertmeetings en een Crutzenworkshop samen zijn gekomen. De agenda bevat een aantal gerichte oplossingsrichtingen, onderzoekende vragen en transitieleerdoelen, die de binnen het thema “Transitie naar Planetaire Gezondheid” gewenste transitie(s) kunnen versnellen.

Het programma richt zich op het verstevigen en versnellen van planetaire gezondheidsdenken. Het concept planetaire gezondheid benadrukt de onlosmakelijke verbindingen tussen het welzijn mensen, andere levende wezens, en ecosystemen. Het is daarmee een radicaal andere manier van denken en handelen, die nodig is voor de grote maatschappelijke en ecologische uitdagen waarvoor we staan. Zie voor meer informatie de transitieanalyse.

Binnen deze subsidieoproep zoeken we aanvragen die creativiteit, lef en verbeeldingskracht combineren met concrete maatschappelijke of ecologische impact. Aanvragen kunnen experimenteren met nieuwe vormen van samenwerking, met kunst en cultuur als katalysator voor verandering, met innovatieve financiële of juridische instrumenten, of experimentele interventies, in wijken, gemeenschappen en grotere ecosystemen. Aanvragen kunnen op allerlei manieren ingaan op de onderzoekende vragen binnen een bepaald thema: bijvoorbeeld door oplossingsrichtingen te testen, hiermee te experimenteren, systeembarrières en hefbomen te analyseren, of door transformatieve interventies verder uit te werken. Het belangrijkste is dat ze de praktijken van de gewenste transitie verder helpen en in dat proces kennis en inzicht ontsluiten, verder ontwikkelen en delen zodat praktische actie wordt bevorderd.

Aanvragen dienen daarom expliciet te maken:

- Hoe zij bijdragen aan het integreren van planetaire gezondheid als dominant perspectief in de dagelijkse praktijk in zorg- en gezondheidssystemen en leefomgeving. Welke kennis hoopt men te genereren, welke praktijk te verstevigen;
- Welke hardnekkige barrières ze zien in het mainstreamen van planetair-gezondheidsdenken en hoe hun interventie hierin meer inzicht op doorbraken oplevert;
- Hoe verschillende dimensies inhoudelijk samenhangen en inzicht geven in wederzijdse effecten, co-benefits of trade-offs;
- Waarom met bepaalde partners wordt samengewerkt om de doelstellingen te bereiken;
- Welke concrete stappen aanvragers zien voor zichzelf ook nadat het project eindigt;
- Hoe aanvragers concreet de eventuele opschaling van hun project voor ogen zien.

Een aanvraag past niet binnen deze subsidieoproep als:

- De focus uitsluitend ligt op menselijke gezondheidszorg of gezondheidsbevordering zonder expliciete ecologische dimensie;
- De focus uitsluitend ligt op duurzaamheid, klimaat of ecologie zonder expliciete relatie met gezondheid;
- Gezondheid & ecologie slechts parallel of marginaal aanwezig zijn, zonder inhoudelijke integratie;
- Gezondheid uitsluitend wordt opgevat als individuele of klinische gezondheid zonder bredere sociaalecologische rechtvaardige context
- Er louter in theoretische zin over planetaire gezondheid wordt gesproken zonder enigerlei praktische interventies.

2.2 Van analyse naar actie: Kennis-in-Actie Agenda

Deze subsidieoproep omvat diverse interventiedomeinen en thema's met elk hun eigen uitdagingen, transitieleerdoelen, invalshoeken en onderzoekende kernvragen die in de Kennis in Actie agenda zijn samengevat. Voor deze subsidieoproep zijn we op zoek naar interventies die verschillende interventiedomeinen en thema's verbinden om op systeemniveau te opereren. Hierbij moeten aanvragers ingaan op verschillende invalshoeken van waaruit zij barrières en persistente problemen in de diepte onderzoeken (zie paragraaf 2.2.2).

Transitie-interventies zijn de kern van het onderzoek. Het zijn transdisciplinaire of transformatieve interventies waarin onderzoekende vragen worden gesteld om met elkaar een route te vinden naar een fundamenteel betere, meer rechtvaardige of duurzame toekomst. Een transitie-interventie kan van alles zijn: (trans)disciplinair, beeldend, ontwerpend, ondernemend of juist heel procesmatig, reflecterend of activistisch: een bundeling van krachten uit praktijk en onderzoek, gericht op het verder brengen van een gewenste verandering. De in te dienen aanvragen gaan in op de onderzoekende vragen door bijvoorbeeld oplossingsrichtingen te testen, te experimenteren, systeembarrières en hefbomen te analyseren, en/of transformatieve interventies uit te werken.

2.2.1 Introductie Planetaire gezondheid

Planetaire gezondheid raakt aan alles, ook omdat ongezondheid van mens en planeet wordt veroorzaakt door een samenleving die op ongezondheid lijkt ingericht. Het meest nabij en paradoxaal is dat zichtbaar in onze leefomgeving en in de gezondheidszorg. In beide contexten wordt door klimaatverandering steeds duidelijker dat fundamentele veranderingen onvermijdelijk zijn. In onze leefomgeving zijn bijvoorbeeld woningen en de publieke ruimte niet ingericht op extremer weer en blijft verduurzaming met economische voordelen en gezondheidsvoordelen structureel achter. In de gezondheidszorg is de afgelopen jaren overduidelijk geworden dat de eigen emissies en afvalproductie flink bijdragen aan ecologische problemen, maar ook dat klimaatverandering en biodiversiteitsverlies de kans op allerlei gezondheidsproblemen verergeren.

Dit is niets nieuws. Zowel in het gezondheidsdomein als in het ruimtelijk domein (de gebouwde omgeving) is '*health (equity) in all policies*' een streven, en zijn er tal van initiatieven die inzetten op gezondheid. Tegelijk constateren we dat het nog veelal bij initiatieven en plannen blijft: in institutionele en structurele zin is er nog geen sprake van planetaire gezondheid als norm.

Met deze subsidieoproep willen we onderzoeken hoe de stap van 'planetaire gezondheid' als plan en initiatief naar gevestigde praktijk er uit kan zien. Wat is er nodig om planetaire gezondheid als geïnstitutionaliseerde praktijk gevestigd te krijgen in gezondheids(zorg), leefomgeving en andere relevante domeinen? We zoeken aanvragen met interventies die helpen om planetair gezondheidsdenken bij grotere groepen mensen vanzelfsprekend te maken, bijvoorbeeld via het onderwijs, regelgeving of nieuwe procedures. We denken ook aan interventies die helpen bij het economisch (kwantitatief en kwalitatief), of juridisch normaliseren en verankeren van planetaire gezondheid. Met onderzoekende vragen waarin de relatie tussen gezondheid van mens, natuur en ecologische systemen centraal staat.

De subsidieoproep richt zich daarmee op *systeemverandering* richting het planetaire gezondheidsbewustzijn en handelen, niet op optimalisatie binnen bestaande kaders. Hoe komen we van niche naar mainstream, en richten we systemen opnieuw in om veelbelovende interventies te steunen? De interventies worden gezien als onderdeel van een bredere transitiebeweging, ook na afloop van het project. Interventies die uit deze subsidieoproep voortkomen staan niet op zichzelf, maar voeden de opbouw van een groeiend ecosysteem van initiatieven, netwerken en praktijken die samen de transitie richting planetaire gezondheid vormgeven. Er is ruimte voor zowel radicale, vernieuwende aanvragen, als geleidelijke transitiestappen, mits goed onderbouwd in de richting van de gekozen transitie-horizon.

2.2.2 Kennis-in-Actie Agenda: Planetaire gezondheid

Met deze agenda sluiten we aan bij opkomende initiatieven die de transitie naar planetaire gezondheid en een integrale benadering centraal stellen. We bouwen voort op de transitieanalyse en de Crutzen-workshop, waarin zes verschillende, maar wel samenhangende interventiedomeinen zijn geïdentificeerd:

A. Zorg- en gezondheidssystemen
B. Leefomgeving, fysieke systemen en leefomstandigheden.
C. Gemeenschaps- en commons-structuren
D. Voedsel- en productiesystemen
E. Educatie, kennis en nieuw leren
F. Nieuwe economie en waardesystemen

Meer informatie over alle interventiedomeinen kun je teruglezen in de bijlage en de transitieanalyse.

Deze subsidieoproep richt zich specifiek op het doorbreken van het dominante denken in zorg- en gezondheidssystemen (A) en leefomgeving, fysieke systemen en leefomstandigheden (B) als vertrekpunt. Juist in deze twee domeinen wordt sociale en ecologische ongezondheid in stand gehouden door *'business as usual*'. Er zijn weliswaar veelbelovende voorbeelden en initiatieven die werken vanuit planetaire gezondheid, maar de centrale vraag is hoe dit planetaire gezondheidsdenken mainstream kan worden. En hoe injecteren we dit denken in reguliere besluitvorming, uitvoering, organisatie en proces?

Voor deze subsidieoproep zoeken we daarom expliciet naar aanvragen die hun <u>vertrekpunt</u> hebben in tenminste één van de volgende twee interventiedomeinen:

A. Zorg- en gezondheidssystemen
- Verbreding van gezondheidsbegrip met ecosysteemperspectief naar planetaire gezondheid
- Integratie van ecologische dimensies in zorgpraktijken
- Zorgvernieuwingscoalities met sterke ecologische/planetaire gezondheidsagenda als Groene Zorgalliantie, Planetaire Gezondheidshub, nieuwe mental health etc.

B. Leefomgeving, fysieke systemen en leefomstandigheden
- Klimaatbestendige leefomstandigheden, inrichting van ruimte, steden, gebouwen en ecosystemen
- Relatie tussen gezondheid en leefomgeving en ecosysteem
- Integratie medische en sociale domein met ecologie

Tegelijkertijd erkennen we dat systeemverandering per definitie integraal is. Daarom vragen we in de aanvraag te reflecteren hoe projecten, vanuit hun vertrekpunt in A en/of B, verbonden zijn met de domeinen C t/m F. Juist deze kruisverbanden zijn essentieel om planetaire gezondheid daadwerkelijk te mainstreamen.

Let op: Aanvragen die primair vertrekken vanuit de domeinen C t/m F vallen buiten de focus van deze oproep. Deze thema's zijn echter nadrukkelijk van grote waarde voor de gewenste transitie en zullen in toekomstige KIN Kennis-in-Actie-programma's verder worden geadresseerd.

Invalshoeken voor doorbraken

Het veel sterker inbrengen, verbinden en mainstreamen van planetair gezondheidsdenken is noodzakelijk omdat economische, institutionele en professionele praktijken nu grotendeels nog zijn ingericht zijn op groei, externalisatie en specialisatie. Interventies die planetair gezondheidsdenken mainstreamen lopen nu nog aan tegen allerlei barrières en persistente problemen die te maken hebben met fragmentatie, macht, angst en andere vormen van weerstand. We zoeken actief naar een set van interventies die in samenhang de transitie naar planetaire gezondheid kunnen verstevigen en versnellen.

Aanvragers dienen hun aanvragen binnen de gekozen interventiedomeinen tenminste op één invalshoek te richten waarop zij barrières en persistente problemen in de diepte onderzoeken. Ze beschrijven in hun voorstel tevens *op hoofdlijnen* hoe hun interventie samenhangt met de andere genoemde invalshoeken voor doorbraak en hoe zij ook daarop inzichten verwachten. De zes invalshoeken voor doorbraken waaruit gekozen kan worden, worden hieronder kort belicht.

Per invalshoek worden – ter inspiratie – ook voorbeelden gegeven van vragen om in de aanvragen uit te werken. Daarnaast bieden we suggesties waar het leren op gericht zou kunnen zijn. Het staat de aanvragers natuurlijk vrij die voorbeelden wel of niet te benutten of met eigen vragen onderzoekende vragen te komen mits die passen binnen ten minste één van de zes genoemde invalshoeken. Het belangrijkste is dat ze de praktijk van de gewenste transitie naar planetaire gezondheid verder helpen en in dat proces kennis en inzicht ontwikkelen en ontsluiten

1. Integrale systeemsturing

Hoe komen we van fragmentatie naar integrale systeemsturing op gezondheid & ecologie? Hoe organiseren we systemen zó dat samenhang de kern wordt? Dit bleek een van de meest fundamentele systeemproblemen: velen wezen terug naar de nu nog bestaande verkokering, versnipperde financiering en tegenstrijdige prikkels.

Beleid, onderzoek en praktijk opereren nu nog grotendeels in afzonderlijke domeinen, terwijl de onderliggende vraagstukken intrinsiek met elkaar verweven zijn. Deze versnippering heeft meerdere oorzaken en leidt tot inefficiëntie, tegenstrijdig beleid en beperkte systeemimpact. Hoe kan een meer integrale benadering (met het ontwikkelen van een gedeelde visie, structurele samenwerking en collectief eigenaarschap) wel vorm krijgen? Hoe komen we van 'optimalisatie binnen bestaande structuren' naar fundamenteel systeemherontwerp?

Enkele voorbeeldvragen die transitie-interventies zouden kunnen onderzoeken:

- Welke institutionele prikkels houden fragmentatie in stand, en hoe kunnen die worden doorbroken?
- Hoe kunnen governance- en financieringsstructuren anders worden ingericht, zodat ze integrale doelen (planetaire gezondheid) belonen in plaats van verhinderen?
- Welke organisatievormen maken structurele transdisciplinaire samenwerking mogelijk (i.p.v. louter tijdelijke en projectmatige)?
- Hoe kunnen bestaande initiatieven effectief worden verbonden en opgeschaald zonder nieuwe fragmentatie te creëren?

Het leren kan zich richten op het zichtbaar maken van hoe organisatorische prikkels integrale systeemsturing en opschaling van integrale initiatieven in de weg staan. Wat is concreet nodig in praktijken en organisaties om governance- en financieringsstructuren te herontwerpen om de nieuwe integrale doelen (planetaire gezondheid) te belonen? Daarnaast vraagt dit leren omgaan met meervoudige perspectieven en het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal. Het uiteindelijke doel is het realiseren van systemen waarin planetaire gezondheid als integraliteit structureel is ingebed.

2. Verschuiven van machtsverhoudingen

Hoe verschuiven we bestaande machtsverhoudingen, bijvoorbeeld dominante governance en financieringssystematieken? Hoe verschuiven we van een systeem gedreven door geld en macht naar een systeem gedreven door publieke en planetaire waarden? Hoe beogen de interventies bij te dragen aan meer rechtvaardige verdelingen?

Op veel plekken is een kortetermijn financiële en economische logica in besluitvorming dominant, die maatschappelijke en ecologische waarden structureel onder druk zet. Macht blijkt bij een selecte groep actoren te liggen, en is ook diep verankerd in institutionele structuren en systemen. Binnen dit thema wordt verkend hoe zulke dynamieken kunnen worden doorbroken of omgebogen richting integraal planetair gezondheidsbewustzijn. Spanningen tussen het opereren in bestaande systemen en de wens die te veranderen staan centraal. Een belangrijk doel is het herpositioneren van publieke en planetaire waarden als leidend principe in concrete organisatie en financiering.

Enkele voorbeeldvragen die transitie-interventies zouden kunnen onderzoeken:

- Waar zitten de echte hefboompunten van macht in economische ketens die ecologie/gezondheid/natuur beïnvloeden, en hoe kunnen die positief benut worden?
- Hoe kunnen maatschappelijke en ecologische waarden, als bijvoorbeeld verbetering van gelijkwaardigheid, of behoud van ecologische samenhang, leidend worden in gezondheidsbesluitvorming (i.p.v. louter financiële rendementen)?

- Welke nieuwe waarderings- en financieringsmodellen zijn nodig en misschien al in de maak?
- Hoe kunnen juridische, democratische en activistische strategieën bijdragen aan systeemverandering richting planetaire gezondheid?
- Hoe operationaliseren we klimaatrechtvaardigheid als ontwerpprincipe in beleid en uitvoering en verschuift zeggenschap naar burgers, gemeenschappen en toekomstige generaties?

Het leren richt zich op het scherper gezamenlijk begrijpen van machtsstructuren en systeemdynamieken. Cruciaal is het identificeren van strategische aangrijpingspunten voor verandering. Daarnaast gaat het om het ontwikkelen van geëigende handelingsstrategieën in lokale experimenten die bredere systeemverandering beogen. Er is veel aandacht voor het effectief zijn binnen complexe institutionele contexten. Daarbij gaat het om leren hoe vertrouwen, legitimiteit, rechtvaardigheid en waardengerichte economische uitwisseling leiden tot positieve veranderingen richting planetaire gezondheid.

3. Het ontwikkelen van nieuwe logica (denken, weten, doen)
Hoe ontwikkelen we een nieuwe logica van denken, weten en doen die past bij de complexiteit van planetaire gezondheid? Hoe vervangt die de oude denklogica? Bijvoorbeeld door het bevragen van onderliggende aannames en het concreet adresseren van systeemoorzaken die voortgang vertragen. De nog steeds dominante focus op alleen menselijke gezondheid is ook een diep epistemologisch probleem.

Dominante denkwijzen zijn vaak te lineair, reductionistisch en beperkt, en sluiten onvoldoende aan bij de aard van planetaire gezondheidsvraagstukken. Er wordt gezocht naar een alternatieve denklogica die systemisch, relationeel en lerend is. Deze verschuiving vraagt om andere manieren van kijken, samenwerken en organiseren, andere manieren van omgaan met tijd, onzekerheid en adaptiviteit. Dit thema verkent hoe nieuwe denk/doe frames ontwikkeld en verankerd kunnen worden in de praktijk en in beleid. Daarbij wordt praktisch erkend dat dit fenomeen een iteratief en open proces is.

Enkele voorbeeldvragen die transitie-interventies zouden kunnen onderzoeken:
- Welke dominante denkframes moeten actief worden afgebouwd, en hoe?
- Hoe ontwikkelen en verankeren we systemisch, relationeel en complexiteitsbewust denken in beleid, onderzoek en praktijk?
- Hoe ontwikkelen we een gedeelde taal die complexiteit recht doet én toegankelijk is?

Het leren richt zich op het zichtbaar maken van de aannames en denklogica die het brede denken over de menselijke gezondheid in relatie tot ecosystemische gezondheid in de weg staan of juist bevorderen. Wat is nodig om dit brede gezondheidsdenken op planetaire gezondheid te integreren en te belonen? Dan gaat het bijvoorbeeld om het ontwikkelen van nieuwe gedeelde taal en betekenisgeving. Ook vraagt dit om een lerende benadering waarin ruimte voor onzekerheid, diepere reflectie en experiment centraal staan.

4. Naar planetaire gezondheid als nieuw leidend gezondheidsverhaal
Hoe creëren we een nieuw planetair gezondheidsverhaal (narratief) met verbeelding en betekenisgeving op gezondheid & ecologie die mensen in beweging brengen; hoe stimuleren we de bredere verspreiding daarvan? Hoe creëren we voor de ontwikkeling van dat nieuwe verhaal een veilige omgeving, een ecosysteem?

Allerlei narratieven, vaak abstract, zetten onvoldoende aan tot daadwerkelijke gedragsverandering. Er ontbreken verhalen die sterker geworteld zijn in ervaring, emotie en zinvolle momenten in het dagelijks bestaan van mensen en mensen in beweging kunnen brengen. Tegelijkertijd bepalen allerlei sociale en economische ongelijkheden ook mee hoe mensen gevoelig zijn voor bepaalde verhalen. Dit thema verkent hoe een inclusiever, veiliger en effectiever narratief landschap kan worden ontwikkeld op weg naar planetaire gezondheid. Daarbij is bijzondere aandacht voor representatie, diversiteit en de aanwezigheid van concreet handelingsperspectief. Want zonder gedragen narratief is er geen transitie; met negatieve of niet helpende narratieven komen veranderingen ook niet verder.

Enkele voorbeeldvragen die transitie-interventies zouden kunnen onderzoeken:

- Hoe ontwikkelen we een gedeeld, maar meervoudig narratief rond planetaire gezondheid dat verschillende doelgroepen aanspreekt?
- Welke methodieken (kunst, immersie, storytelling) vergroten verbeeldingskracht en handelingsperspectief?
- Welke rol spelen emotie, ervaring en identiteit in het activeren van gedrags- en systeemverandering?
- Hoe zorgen we dat verhalen van ondervertegenwoordigde groepen structureel leidend worden?
- Hoe kunnen we effectieve narratieven opschalen van niche naar mainstream?
- Hoe gaan we om met misinformatie, weerstand en concurrerende narratieven?

Het leren richt zich op het zichtbaar maken van zowel de positieve als de negatieve narratieven die planetaire gezondheid nu steunen of in de weg staan. Het verkent de ontwikkeling van nieuwe narratieven, verbeelding en betekenisgeving die niet alleen informeren, maar ook activeren. Van belang is het erkennen en integreren van diverse perspectieven en ervaringswerelden en het begrijpen en adresseren van weerstanden. Daarnaast gaat het om het versterken van verbeeldingskracht en het expliciet verbinden van verhalen aan handelingsperspectieven. Ook vraagt dit om het structureel betrekken van ondervertegenwoordigde stemmen.

5. Eigenaarschap voor breed gezondheidshandelen

Hoe creëren we 'eigenaarschap' voor breder gezondheidshandelen en veranderen we daarin gedrag, cultuur, collectief denken en commitment rond gezondheid & ecologie met een meer gelijkwaardige inbreng van iedereen? Hoe krijgen we mensen én systemen daadwerkelijk in beweging? Want transitie is sociaal gedrag, niet alleen structuur.

Transities zijn niet uitsluitend afhankelijk zijn van beleid en structuren, maar in sterke mate van menselijk handelen en motivatie, van individueel en collectief commitment binnen de transitie naar planetaire gezondheid. Er zijn duidelijke spanningsvelden waarneembaar tussen intrinsieke en extrinsieke sturing, en tussen idealen en praktische uitvoerbaarheid. Emotie, persoonlijke ervaringen en sociale dynamiek blijken cruciale factoren. Dit thema richt zich op het activeren van duurzame betrokkenheid.

Enkele voorbeeldvragen die transitie-interventies zouden kunnen onderzoeken:

- Hoe combineren we intrinsieke motivatie met extrinsieke prikkels (beleid, regelgeving)?
- Welke mechanismen (sociaal, psychologisch, institutioneel) sturen gedrag richting of juist weg van planetaire gezondheid?
- Hoe benutten we sociale dynamiek, communities en rolmodellen voor opschaling van gedrag?
- Wat zijn effectieve strategieën om verschillende doelgroepen (voorlopers, middengroep, etc.) te activeren?
- Hoe creëren we emotionele betrokkenheid op schaal en waarderen we vitale momenten waarop mensen gevoelig worden voor diepe verandering in gedrag?
- Hoe integreren we planetaire gezondheid structureel in onderwijs en professionele ontwikkeling?

Het leren richt zich op gedragsverandering en 'eigenaarschap' en commitment als kerncomponenten van systeemtransitie. Daarbij is inzicht nodig in motivatie, beïnvloeding en de sociale dynamiek van transities. Hoe kunnen bijvoorbeeld netwerken en gemeenschappen versnellers van verandering zijn? Daarnaast gaat het over wiens kennis en ervaring telt, en hoe kennis, betekenis en concreet handelingsperspectief het meest zinnig verbonden kunnen worden.

6. Nieuwe impactwegingen en nieuw leren voor planetaire gezondheid
Hoe ontwikkelen we nieuwe manieren van 'impact denken en wegen', en nieuwe manieren van leren, gericht op langere termijn systeemverandering i.p.v. lineaire output? Welke methoden en vormen van leren en evalueren passen daarbij? Hoe kan waarde binnen planetaire gezondheid op een nieuwe manier benaderd worden en daarmee 'impact' beter worden begrepen?

Traditionele meet- en evaluatiemethoden schieten te kort bij complexe en lange termijn-vraagstukken. Impact blijkt meervoudig, contextafhankelijk en vaak niet-lineair te zijn. Dit leidt in de praktijk tot forse hiaten en tot spanningen, over meetbaarheid en handelingsruimte, en over verantwoording en innovatie. Binnen dit thema wordt gepleit voor een bredere benadering waarin ook kwalitatieve en leergerichte dimensies worden meegenomen. Het doel is te komen tot een meer passende en rechtvaardige invulling van wegingen.

Enkele voorbeeldvragen die transitie-interventies zouden kunnen onderzoeken:
- Hoe kunnen we toegroeien naar holistisch impact denken waarbij we integraler naar menselijke impact en ecologische impact kijken?
- Welke nieuwe vormen van leren, evalueren en itereren zijn nodig in complexe transities?
- Hoe kunnen we de impact van praktijkgericht experimenteren systemisch in kaart brengen op hun bijdrage aan bredere veranderprocessen, die waarde hebben op groter schaalniveau?
- Hoe kunnen traditionele impactmetingen verschuiven naar het werken vanuit concrete casussen en leren door te doen?
- Hoe kunnen we experimenteren met alternatieve waardesystemen en dit op een juiste manier volgen?

Het leren richt zich op het ontwikkelen van nieuwe benaderingen voor het definiëren en evalueren van impact. Daarbij staat een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve inzichten centraal. Ook gaat het om het benaderen van impact als een dynamisch leerproces. Vitaal is het veel beter expliciteren van onderliggende waarden in wegings- en sturingspraktijken.

3 Opstellen en indienen

In dit hoofdstuk staat informatie over het opstellen en indienen van een aanvraag. Eerst wordt beschreven wat je kunt aanvragen (3.1) en door wie de subsidie aangevraagd kan worden (3.2) Vervolgens vind je de voorwaarden voor het opstellen en indienen van de aanvraag (paragrafen 3.3 en 3.4) en specifieke subsidievoorwaarden (paragraaf 3.5).

3.1 Wat kan aangevraagd worden

Per project is maximaal € 50.000 subsidie aan te vragen. Dit bedrag wordt eenmalig als lumpsum (het volledige toegekende bedrag) uitbetaald. De gewenste looptijd van het voorgestelde project is negen maanden. Uitzonderingen hierop moeten voldoende onderbouwd worden in de aanvraag en worden door de commissie beoordeeld. Het project dient binnen drie maanden na toewijzing van de subsidie te beginnen.

De financiering is bedoeld voor onderzoekers en praktijkpartners die in co-creatie een mogelijke oplossingsrichting willen verkennen op basis van de in de Kennis-in-Actie agenda geformuleerde vragen (zie paragraaf 2.2). Het KIN verwelkomt creatieve en niet-traditionele activiteiten die bijdragen aan het doel van de subsidieoproep en moedigen betrokkenheid van professionals uit de creatieve sector aan. Het KIN kan aanvragers ondersteunen bij het contact leggen met professionals uit de creatieve sector. De personen die een actieve rol hebben bij de uitvoering van het project moeten bij het indienen van een aanvraag een *letter of commitment* afgeven waarin zij hun tijdsinvestering toezeggen en, indien van toepassing, de steun van hun directe leidinggevende (beschikbaar op de financieringspagina van deze subsidieoproep). Het aanstellen van nieuw wetenschappelijk personeel is niet mogelijk voor de uitvoering van het project, met uitzondering van studentassistenten. De projectpartners kunnen kosten aanvragen voor hun eigen salaris (zie de toelichting hieronder), materieel, tijdelijke inhuur van experts en andere activiteiten.

Voorbeelden van activiteiten waar de subsidie aan besteed kan worden:
- Het testen van oplossingsrichtingen en ontwikkelen van nieuwe kennis;
- Het toegankelijk en bruikbaar maken van bestaande kennis;
- Het wetenschappelijk onderbouwen van bestaande en gewenste werkwijzen;
- Het in een pilotsetting uitproberen van een specifieke ingreep, regeling, of juridische maatregel op de bijdrage tot transitie/gedragsverandering;
- Het opzetten van een nieuw initiatief;
- Het ontwikkelen van interventies gericht op handelingsperspectief;
- Het ontwikkelen van communicatiematerialen en kennisbenuttingsactiviteiten zoals platforms, best practices, tentoonstellingen, een publieke dialoog, etc.;
- Het organiseren van interviews, focusgroepen en expertsessies;
- Het ontwikkelen en/of volgen van workshops/cursussen/trainingen;
- Het experimenteren met verschillende vormen van onderzoek doen;
- Het werken aan onderlinge verbinding en transitievaardigheden met de transdisciplinaire groep betrokkenen;
- Het verbeelden of bouwen van een artistieke interventie.

Inzet van personeel

Voor personeel dat een bijdrage levert aan het ontwikkelen van het project, kan subsidie voor de loonkosten worden aangevraagd. De tarieven worden bepaald aan de hand van de Handleiding Overheidstarieven (HOT), tabel 2 gemiddelde totale loonkosten per salarisschaal, kolom 'Uurtarief productieve uren, excl. btw'. De salarisschaal van de aangevraagde functie bepaalt het tarief uit de HOT-tabel. Daarnaast wordt bij de berekening van het uurtarief uitgegaan van een standaard productief aantal uur van 1354 per jaar. In het begrotingsformulier kies je voor de projectpartners die loonkosten zullen ontvangen een uurtarief dat overeenkomt met een tarief uit deze tabel.

In het project kunnen studenten worden ingezet. Indien de studenten bijdragen als onderdeel van hun curriculum, geldt het tarief volgens de gebruikelijke stagevergoeding van de universiteit of hogeschool. Indien de studenten als bijbaan naast hun studie als student-assistent bijdragen, geldt het tarief volgens HOT-tabel 2 schaal 1.

Waarvoor kan géén personeel financiering worden aangevraagd?

- Reguliere onderwijsactiviteiten;
- Het aanstellen van een nieuw wetenschappelijk personeel (m.u.v. studentassistenten).

Materiaalkosten

Financiering kan worden aangevraagd voor alle project-specifieke kosten met betrekking tot onder meer verbruiksgoederen, inkoop van diensten, materialen, kleine instrumenten, toegang tot (inter)nationale faciliteiten, software en onderzoeksmiddelen die na gebruik geen economische waarde meer hebben. Reis- en verblijfkosten (nationaal en internationaal) voor alle mensen die aan het project werken incl. buitenlandse gastonderzoekers, kosten voor de organisatie van (internationale) workshops en symposia, kosten voor datamanagement, publicaties, en kosten in het kader van citizen science vallen eveneens onder materiaalkosten.

Waarvoor kan géén materiaalkosten financiering worden aangevraagd?

- Basisvoorzieningen binnen de instelling, organisatie-infrastructuur en overhead, waaronder een volledig functionerende werkplek/kantoormeubelen en laptops, huisvesting, kantoorautomatisering, personeelsadministratie, reiskosten woon-werk, opleiding, facilitair, HR-advies en bedrijfszorg, documentaire informatievoorziening en thuiswerkvergoeding;
- onderhouds- en verzekeringskosten;
- het gebruik en onderhoud van in eigen beheer ontwikkelde wetenschappelijke infrastructuur.

3.2 Wie kan aanvragen

3.2.1 Projectpartners

Medewerkers van kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties gevestigd in het Koninkrijk der Nederlanden kunnen een aanvraag indienen. In deze subsidieoproep staat de samenwerking tussen kennis en praktijk centraal. De projectpartners (=aanvragers) moeten daarom bestaan uit minimaal één kennisinstelling (Ad 1) en minimaal één maatschappelijke organisatie (Ad 2). Zij dienen gezamenlijk een aanvraag in waarbij een van hen als hoofdaanvrager optreedt (zie paragraaf 3.2.2). Alle projectpartners hebben een actieve rol bij de uitvoering van het project en committeren zich aan de beloofde tijdsbesteding zoals beschreven in de aanvraag en een *letter of commitment*.

Ad 1 – Projectpartner 'Kennisinstelling'

Onder kennisinstellingen vallen de volgende organisaties:

- universiteiten en hogescholen zoals bedoeld in artikel 1.8 lid 1 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en de universiteiten genoemd in de Beleidsregel Universiteiten in het Koninkrijk der Nederlanden;
- universitair medische centra, waarmee wordt bedoeld de academische ziekenhuizen zoals bedoeld in artikel 1.13 lid 1 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- KNAW- en NWO-instituten;
- het Nederlands Kanker Instituut;
- het Max Planck Instituut voor Psycholinguïstiek te Nijmegen;
- NCB Naturalis;
- Advanced Research Centre for NanoLithography (ARCNL);
- Prinses Máxima Centrum;
- Biomedical Primate Research Centre (BPRC);
- CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek);
- CMO STAMM;
- Deltares (TO2);
- IHE Delft Institute for Water Education;
- IMEC-NL;
- Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV);
- Instituut voor Nederlandse Taal (INT);
- KNMI;
- KNCV Tuberculosefonds;
- Marin (TO2);
- NIVEL;
- NLDA - Nederlandse Defensie Academie;
- NLR (TO2);
- RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu);
- Stichting Amsterdam Institute for Advanced Metropolitan Solutions (AMS Institute);
- Stichting Centre of Expertise Water Technology (CEW);
- Stichting Control in Food & Flowers (SCFF);
- Stichting Mijn Data Onze Gezondheid;
- Stichting Mulier Instituut;
- Stichting Wageningen Research (TO2);
- TNO (TO2);
- Trimbos instituut;
- Vilans;
- Waag Futurelab.

Staat je organisatie niet in bovenstaande lijst, dan zijn er twee opties om als aanvullende kennisinstellingen in aanmerking te komen:

- ***Optie 1: Aanvullende kennisinstelling met toets en zonder de-minimis verklaring:***

Een kennisinstelling die niet in bovenstaande lijst staat, mag wel als 'projectpartner kennisinstelling' deelnemen - zonder dat indiening van een de-minimisverklaring nodig is - indien deze voldoet aan de volgende eisen:

- is gevestigd in Nederland;
- is een stichting, vereniging, publiekrechtelijke- of privaatrechtelijke rechtspersoon;
- houdt zichzelf in de hoofdzaak bezig met het op onafhankelijke wijze verrichten van fundamenteel onderzoek, industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling of met het breed verspreiden van de resultaten van die activiteiten door middel van onderwijs, publicaties of kennisoverdracht;

- kan verklaren dat de organisatie een gescheiden boekhouding voert ten aanzien van economische/niet-economische activiteiten en dat ondernemingen met een beslissende invloed op de organisatie geen preferente toegang krijgen tot de onderzoeksresultaten van de organisatie.

Let op: Voorafgaand aan het indienen van een aanvraag wordt door KIN aan de hand van bovengenoemde voorwaarden getoetst of een organisatie aan artikel 1.1, lid 4, van de NWO Subsidieregeling 2024 voldoet en dus als projectpartner kennisinstelling in deze subsidieoproep mag deelnemen. KIN voert deze toets mede uit om te controleren of er geen sprake is van het verlenen van verboden staatssteun.

De organisatie van de beoogde projectpartner kennisinstelling levert ten behoeve van deze toetsing uiterlijk 15 werkdagen voor de deadline van indiening per e-mail aan programmas@hetkin.nl (dus uiterlijk **1 september 2026 voor 14:00:00 CEST**) de volgende documenten aan:

- een recent uittreksel van de kamer van koophandel;
- de oprichtingsakte en/of actuele statuten;
- de laatst beschikbare jaarrekening voorzien van een controleverklaring[2];
- de ingevulde 'Verklaring Onderzoeksorganisatie', beschikbaar op de financieringspagina van deze subsidieoproep.

Het is toegestaan om andere relevante documentatie toe te voegen. Ook kan KIN om aanvullende informatie vragen als bovenstaande documenten niet voldoende uitsluitsel bieden om te bepalen of de organisatie mag optreden als projectpartner kennisinstelling.

Als de organisatie van de beoogde projectpartner kennisinstelling binnen een ander NWO programma is getoetst aan deze voorwaarden en niet in de boven genoemde lijst staat, neem dan tijdig voor de deadline contact op met KIN via het bovengenoemde e-mailadres om af te stemmen of deze organisatie opnieuw moet worden getoetst.

Indien de organisatie van de beoogde projectpartner de voor de toets op de voorwaarden benodigde stukken niet op tijd aanlevert, kan KIN de betreffende organisatie niet als projectpartner kennisinstelling accepteren. Deze organisatie kan als projectpartner 'maatschappelijke organisatie' of - indien van toepassing - via optie 2 deelnemen mits een de-minimisverklaring (zie paragraaf 3.5) wordt ingevuld en ingediend.

- ***Optie 2: Aanvullende kennisinstelling zonder toets en met de-minimis verklaring:***

Aanvullende kennisinstellingen kunnen ervoor kiezen om in plaats van de toetsing zoals boven beschreven, de 'Verklaring aanvullende kennisinstelling zonder toets' en een de-minimisverklaring in te vullen om als projectpartner kennisinstelling deel te nemen indien ze aan de eisen in de verklaring voldoen. Meer informatie over de de-minimis staat in paragraaf 3.5.

Ad 2 Maatschappelijke organisaties

Onder maatschappelijke organisatie verstaat het KIN ondernemingen en overige publieke en private organisaties (hierna: maatschappelijke organisaties), zoals Ngo's, stichtingen, bedrijven, zzp'ers, (regionale) overheden, veiligheidsregio's en overige publieke en private organisaties anders dan de kennisinstellingen en criteria genoemd onder Ad. 1 Kennisinstellingen.

Let op: Maatschappelijke organisaties die als projectpartner deelnemen, dienen een de-minimisverklaring in te vullen, meer informatie hierover staat in paragraaf 3.5.

[2] Organisaties die niet wettelijk verplicht zijn hun jaarrekening te laten controleren, hoeven een dergelijke controleverklaring niet aan te leveren. Zij moeten daarbij wel kunnen aantonen dat deze wettelijke verplichting niet van toepassing is op de betreffende organisatie.

3.2.2 Hoofdaanvrager

Een van de projectpartners treedt op als hoofdaanvrager en dient de aanvraag namens alle projectpartners in via ISAAC, het elektronische indiensysteem van KIN. Tijdens het beoordelingsproces communiceert KIN met de hoofdaanvrager. De organisatie van de hoofdaanvrager is hoofdbegunstigde en wordt penvoerder die het budget volgens de begroting aan andere projectpartners verdeelt.

Let op: In de rol als hoofdaanvrager mag er maximaal één aanvraag ingediend worden. In de rol als 'co-projectpartner' mogen er maximaal twee aanvragen ingediend worden. In het geval dat een projectpartner bij meerdere aanvragen betrokken is, moet duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de aanvragen in het vrijmaken van uren en de tijdsbesteding via de *letter of commitment.*

3.2.3 Samenwerkingspartner

Overige organisaties die deels bijdragen aan de samenwerking kunnen optreden als samenwerkingspartners. Let op: kosten voor samenwerkingspartners kunnen alleen vergoed worden door deze organisaties als derden in te huren via materiaalkosten.

3.3 Aanvraag opstellen en indienen in ISAAC

Het KIN is onderdeel van NWO en maakt gebruik van het NWO indiensysteem 'ISAAC.
Het opstellen van je aanvraag bestaat uit de volgende stappen:

- maak een account aan of update indien nodig de gegevens als je al een account hebt;
- download het aanvraagformulier vanuit het online aanvraagsysteem ISAAC of vanaf de website van NWO (op de website van het betreffende financieringsinstrument);
- vul het aanvraagformulier in;
- sla het formulier op als pdf en dien het met de verplichte bijlage(n) in ISAAC in;
- vul de online in ISAAC gevraagde gegevens in.

Verplichte bijlage(n) beschikbaar op de financieringspagina van deze subsidieoproep:

- begroting (Excel-bestand);
- *letter of commitment* per projectpartner (pdf);
- de-minimis verklaringen voor maatschappelijke organisaties en aanvullende kennisinstellingen die zonder de toetsing deelnemen als projectpartner kennisinstelling (verplicht indien van toepassing; pdf);
- verklaring aanvullende kennisinstelling zonder toetsing (verplicht indien van toepassing; pdf).

Gebruik voor de bijlagen alleen de door KIN aangeboden templates. Bijlagen dienen los van de aanvraag in ISAAC geüpload te worden. Alle bijlagen, met uitzondering van de begroting, dienen als pdf-bestand (zonder beveiliging) te worden ingediend. De begroting moet als Excel-bestand worden ingediend in ISAAC. Andere bijlagen dan hierboven vermelde bijlagen zijn niet toegestaan.

Het is verplicht je aanvraag in het Nederlands of Engels op te stellen.

Indienen via ISAAC
Het indienen van een aanvraag kan alleen via het online aanvraagsysteem ISAAC. Aanvragen die niet via ISAAC zijn ingediend, worden niet in behandeling genomen.
Je bent als hoofdaanvrager verplicht een aanvraag via het eigen persoonlijke ISAAC-account in te dienen.

Het is belangrijk om tijdig te beginnen met de aanvraag indienen in ISAAC:
- indien je nog geen ISAAC-account hebt, dient deze op tijd te worden aangemaakt om eventuele aanmeldproblemen te voorkomen;
- nieuwe organisaties moeten eventueel nog toegevoegd worden aan ISAAC;
- je moet ook online nog gegevens invoeren.

Aanvragen die na de deadline worden ingediend, neemt KIN niet in behandeling.

Voor vragen over ISAAC kan de handleiding ISAAC worden geraadpleegd (te vinden via de knop 'help' in ISAAC) of kan er contact worden opgenomen met de ISAAC-helpdesk. De ISAAC-helpdesk is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur op telefoonnummer +31 (0) 70 34 40 600. Mailen kan naar isaac.helpdesk@nwo.nl. Een reactie volgt binnen twee werkdagen.

Werkt een projectpartner bij een organisatie die niet is opgenomen in de database van ISAAC? Je kan dit dan melden via relatiebeheer@nwo.nl zodat de organisatie kan worden toegevoegd. Hier zijn enige dagen voor nodig. Daarom is het van belang dit minimaal 15 werkdagen voor de deadline te melden (dus uiterlijk **1 September 2026 voor 14:00:00 CEST**).

KIN gaat ervan uit dat de aanvrager de organisatie waar zij/hij werkzaam is heeft geïnformeerd over het indienen van de aanvraag en dat de organisatie de subsidievoorwaarden van deze subsidieoproep aanvaardt.

3.4 Indieningsvoorwaarden

3.4.1 Voorwaarden voor in behandeling nemen van de aanvraag

KIN toetst de aanvraag op alle in deze subsidieoproep gestelde voorwaarden, inclusief onderstaande voorwaarden. Alleen als de aanvraag aan deze voorwaarden voldoet, wordt deze toegelaten tot de beoordelingsprocedure. Je wordt gevraagd om na indiening van een aanvraag beschikbaar te zijn om eventuele administratieve correcties door te voeren en zo (alsnog) te voldoen aan de voorwaarden voor indiening.
Deze voorwaarden zijn:
- de projectpartners voldoen aan de in paragraaf 3.2 gestelde voorwaarden;
- de aanvraag is ingediend via het ISAAC-account van de hoofdaanvrager;
- de aanvraag is ontvangen voor de gestelde deadline;
- de aanvraag is in het Nederlands of Engels opgesteld;
- de begroting in de aanvraag is volgens de voorwaarden van deze subsidieoproep opgesteld (gebruikmakend van het beschikbaar gestelde format);
- Alle vereiste bijlagen zijn, na eventueel verzoek tot aanvulling of wijziging, compleet en volgens de instructies ingevuld en conform de voorwaarden van deze subsidieoproep opgesteld en ingediend.

3.5 Subsidievoorwaarden

Op alle aanvragen zijn de paragrafen 1.2 (Begunstigden), 2.1 (Algemene principes en specifieke selectiecriteria), 2.3 (Besluit en bezwaar), 3.1 (Algemene verplichtingen), 3.2 (Start van het project), en 4 (Publicatie en kennisbenutting), en artikel 3.3.1, lid 1, aanhef a, (Rapportage) van de NWO Subsidieregeling 2024 van toepassing, tenzij daarvan expliciet wordt afgeweken in deze subsidieoproep.

De-minimisverordening

Onder deze subsidieoproep wordt subsidie verstrekt op grond van de de-minimisverordening (Verordening (EU) nr. 2023/2831 van de Commissie van 13 december 2023 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun). Op grond van de de-minimisverordening kan een maatschappelijke organisatie of aanvullende kennisinstelling zonder toetsing (zie paragraaf 3.2.1) gedurende drie belastingjaren maximaal € 300.000 aan overheidssteun ontvangen zonder dat dit ongeoorloofde staatssteun oplevert. Alle maatschappelijke organisaties en aanvullende kennisinstellingen zonder toetsing, die optreden als projectpartners, moeten met een verklaring de-minimissteun aantonen dat de de-minimisdrempel uit de de-minimisverordening niet wordt overschreden. Indien een maatschappelijke organisatie of aanvullende kennisinstelling zonder toetsing constateert dat met de subsidie van KIN de de-minimisgrens zal worden overschreden, kan deze maatschappelijke organisatie of aanvullende kennisinstelling zonder toetsing geen aanvraag als projectpartner indienen bij KIN. De Verklaring de-minimissteun maakt onderdeel uit van de subsidieaanvraag.

Aanvullende voorwaarden

Verder moeten aanvragen - inden van toepassing - rekening houden met:

- Naleving Nationale leidraad kennisveiligheid: Het is de verantwoordelijkheid van de aanvrager om na te gaan of het project in lijn is en blijft met de Leidraad. Met het indienen van de aanvraag committeert de aanvrager zich aan de overwegingen in deze Leidraad. Meer informatie: Home | Loket Kennisveiligheid.
- Wetenschappelijke integriteit: Het project dat KIN financiert moet uitgevoerd worden in overeenstemming met de nationaal en internationaal aanvaarde normen van wetenschappelijk handelen zoals neergelegd in de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit. Met het indienen van de aanvraag committeert de aanvrager zich aan deze code. Meer informatie: Wetenschappelijke integriteit | NWO
- Datamanagement: Resultaten van wetenschappelijk onderzoek moeten kunnen worden gerepliceerd, geverifieerd en gefalsifieerd. In het digitale tijdperk betekent dit dat behalve publicaties ook onderzoeksdata zo veel mogelijk vrij toegankelijk moeten zijn. KIN verwacht dat de onderzoeksdata die voortkomen uit projecten die door KIN zijn gefinancierd zo veel mogelijk vrij beschikbaar komen voor hergebruik door andere onderzoekers. KIN hanteert daarbij het principe: “zo open als mogelijk, beschermd indien nodig”.
- Open Science: Alle vormen van output als gevolg van deze subsidie moeten open toegankelijk zijn, en worden bij voorkeur ook gepubliceerd op de KIN website of andere publiek toegankelijke kennisportalen. Voor een nadere toelichting op het Open Access beleid van NWO zie: Open Science | NWO.
- Ethische verklaring of Vergunning: Het is de verantwoordelijkheid van de aanvrager om na te gaan of voor de uitvoering van het voorgestelde project een ethische verklaring of vergunning noodzakelijk is.

4 Beoordelingsprocedure

Dit hoofdstuk beschrijft op welke criteria de aanvraag wordt getoetst (paragraaf 4.1) en hoe de beoordelingsprocedure verloopt (paragraaf 4.2).

Voor alle bij de beoordeling en/of besluitvorming betrokken personen en betrokken KIN-medewerkers is de NWO Code Persoonlijke Belangen van toepassing (Code persoonlijke belangen | NWO).

Het gebruik van generatieve AI is volledig uitgesloten bij de beoordeling van een aanvraag. Meer informatie over het beleid op generatieve AI vindt u op de website (NWO-beleid op het gebruik van generatieve artificial intelligence (GAI) | NWO).

NWO en KIN streven naar een inclusieve cultuur, waarin geen plaats is voor bewuste of onbewuste barrières vanwege culturele, etnische of religieuze achtergrond, gender, seksuele oriëntatie, gezondheid of leeftijd (Diversiteit en inclusie | NWO). KIN stimuleert leden van een beoordelingscommissie actief om zich bewust te worden van impliciete associaties en te proberen deze te minimaliseren. KIN voorziet hen van informatie over concrete manieren om de beoordeling van een aanvraag te verbeteren.

4.1 Criteria

De beoordeling vindt plaats aan de hand van inhoudelijke beoordelingscriteria en gaat van start nadat een aanvraag in behandeling is genomen. De aanvragen worden inhoudelijk beoordeeld aan de hand van de onderstaande criteria. Er is geen weging voor de criteria, maar alle hoofdcriteria moeten beoordeeld worden met een voldoende (zie ook paragraaf 4.2.3).

1. Relevantie voor de Kennis-in-Actie agenda
    a. Het project sluit aantoonbaar aan bij de opgestelde Kennis-in-Actie agenda van deze subsidieoproep en draagt daarom bij aan de daarin geïdentificeerde transitieopgaven.

2. Kwaliteit van de aanvraag
    a. Het (leer)doel, de leidende (onderzoeks)vragen, en/of oplossingsrichtingen van het project zijn duidelijk beschreven en goed onderbouwd.
    b. De voorgestelde aanpak is passend voor het nastreven van het beoogde (leer)doel, het beantwoorden van de leidende (onderzoeks)vragen, en/of het experimenteren met oplossingsrichtingen van het project.
    c. De aanvraag beschrijft hoe leren, reflecteren en bijsturen onderdeel is van de werkwijze.
    d. Er wordt een passende visie beschreven hoe de kennis geborgd en verspreid zou kunnen worden.
    e. Er wordt gereflecteerd hoe rechtvaardigheid[3] en duurzaamheid[4] wordt gewaarborgd in de aanpak en de beoogde resultaten/interventies.

[3] Een brede opvatting van rechtvaardigheid begint met de erkenning dat verschillende groepen, zoals toekomstige generaties en mensen elders, net als dier- en plantensoorten, onrecht kunnen ondervinden door klimaatverandering of het aanpakken ervan. Rechtvaardigheid heeft verschillende aspecten: Verdelende rechtvaardigheid, Procedurele rechtvaardigheid, Herstellende rechtvaardigheid. Zie voor meer info: https://hetkin.nl/klimaatrechtvaardigheid/

[4] Duurzaamheid is contextspecifiek. Over het algemeen kan het worden gezien als het streven naar een harmonieus evenwicht dat zowel de planeet als toekomstige generaties beschermt. In het Brundtland-rapport (1987) wordt duurzaamheid gedefinieerd als het voldoen aan de behoeften van het heden zonder de mogelijkheden van toekomstige generaties in gevaar te brengen.

3. Co-creatie[5] en kennisontwikkeling
    a. Het project integreert verschillende typen kennis (wetenschappelijke, praktijkgerichte, ervaringsgerichte, lokale en/of culturele kennis…) die relevant zijn voor het beoogde doel. Indien van toepassing: de aanvraag beschrijft duidelijk hoe de in de Kennis-in-Actie agenda aanbevolen actoren en/of kennis worden betrokken of meegenomen of onderbouwd waarom juist niet.
    b. De aanvraag maakt duidelijk dat alle projectpartners actief betrokken zijn (geweest) bij het opstellen van de aanvraag en de uitvoering hiervan.
    c. Het is duidelijk beschreven hoe de ontwikkelde kennis en interventies (in de toekomst) kunnen leiden tot handelingsperspectief voor alle betrokkenen actoren (en daarbuiten).

4. Passendheid en haalbaarheid van activiteiten en budget
    a. De voorgestelde aanpak en de activiteiten zijn passend en geschikt om de beoogde doelstellingen van het project te kunnen bereiken. Indien van toepassing: een looptijd langer dan 9 maanden is goed onderbouwd.
    b. De voorgestelde activiteiten zijn haalbaar binnen de gegeven context en tijdslijn.
    c. De gevraagde middelen zijn onderbouwd en in verhouding tot het activiteitenplan.

4.2 Procedure

De aanvraagprocedure bestaat uit de volgende stappen:
- indiening van de aanvraag;
- in behandeling nemen van de aanvraag;
- preadvisering beoordelingscommissie;
- vergadering van de beoordelingscommissie;
- selectie (indien van toepassing);
- besluitvorming.

Voor deze subsidieoproep wordt een onafhankelijke beoordelingscommissies ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers uit de wetenschap en de praktijk met een brede expertise op het onderwerp en bijbehorende transities. De taak van de beoordelingscommissie is om de ingediende aanvragen en de daarop betrekking hebbende stukken op eigen merites te beoordelen op basis van de beoordelingscriteria beschreven in deze subsidieoproep.

Vanwege de in de beoordelingscommissie aanwezige expertise, heeft KIN besloten om bij de beoordeling van de aanvragen gebruik te maken van de mogelijkheid gegeven in artikel 2.2.4, lid 2, van de NWO Subsidieregeling 2024, om de beoordelingsprocedure uit te voeren zonder referenten in te schakelen.

4.2.1 Indiening van een aanvraag

Voor indiening van de aanvraag is een standaardformulier beschikbaar op de financieringspagina van deze subsidieoproep op de NWO website. In je aanvraag moet je je houden aan de vragen die in dit formulier staan en aan de werkwijze die in de toelichting staat. Ook moet je je houden aan de voorwaarden voor het maximale aantal woorden en pagina’s.

Het volledig ingevulde aanvraagformulier moet voor de deadline via ISAAC zijn ontvangen (zie paragraaf 1.3). Na dit tijdstip worden aanvragen niet meer in behandeling genomen. De hoofdaanvrager ontvangt na indiening van de aanvraag een ontvangstbevestiging.

[5] Co-creatie is een bijzondere vorm van samenwerking waar gelijkwaardigheid en procesgericht handelen centraal staan. Het vereist een gelijkwaardige en betrokken samenwerking die gericht is op het gezamenlijk creëren van iets nieuws.

4.2.2 In behandeling nemen van de aanvraag

Zo snel mogelijk nadat je jouw aanvraag hebt ingediend, hoor je of KIN jouw aanvraag in behandeling neemt. KIN bepaalt dit aan de hand van een aantal administratief-technische criteria (zie de formele voorwaarden voor indiening, paragraaf 3.4). Alleen als de aanvraag hieraan voldoet, kan KIN deze in behandeling nemen.
Houdt er rekening mee dat KIN je binnen twee weken na de indieningsdeadline kan benaderen om eventuele administratieve correcties door te voeren om (alsnog) te voldoen aan de voorwaarden voor indiening. Je krijgt één keer de gelegenheid om de correcties door te voeren, hiervoor krijg je vijf werkdagen de tijd.

4.2.3 Preadvisering beoordelingscommissie

Hierna wordt je aanvraag voor commentaar voorgelegd aan (enkele leden van) de beoordelingscommissie (de preadviseurs). De preadviseurs geven schriftelijk een inhoudelijk en beargumenteerd commentaar op de aanvraag. Zij formuleren dit commentaar aan de hand van de inhoudelijke beoordelingscriteria (zie paragraaf 4.1) en beoordelen elk sub-criterium met een voldoende (=+1) of onvoldoende (=-1). Om een positief advies te ontvangen moet elk hoofd-criterium zijn beoordeeld met een voldoende (Som van alle sub-criteria is >0).

4.2.4 Vergadering van de beoordelingscommissie

De beoordelingscommissie beoordeelt elk aanvraag afzonderlijk op basis van de inhoudelijke beoordelingscriteria in paragraaf 4.1. Hierbij geldt dat de preadviezen in belangrijke mate richtinggevend zijn voor de uiteindelijke beoordeling, maar niet per se onverkort worden overgenomen door de beoordelingscommissie.

De commissie stelt naar aanleiding van de bespreking een schriftelijk advies op aan de KIN stuurgroep over de kwaliteit van de aanvragen.

4.2.5 Selectie

Indien er meer aanvragen een positief advies ontvangen dan het beschikbare budget toelaat, stelt de beoordelingscommissie een rangschikking samen van alle aanvragen die voldoen aan de gestelde minimumkwalificaties (paragraaf 4.2.3). Deze rangschikking wordt opgesteld op basis van de totaalscores (som van alle sub-criteria). Subsidietoekenning vindt plaats in volgorde van deze rangschikking tot het subsidieplafond budget is bereikt.

Ex aequo
Onder ex aequo verstaat KIN de situatie waarin twee of meer aanvragen op basis van hun totale score (som van alle sub-criteria) niet van elkaar te onderscheiden zijn. Een ex aequo situatie is relevant rondom de selectiegrens (stap 1). Indien een ex aequo situatie zich voordoet op de selectiegrens (stap 1), wordt de score van hoofdcriterium 3 gehanteerd als beslissend criterium. Als ook dan aanvragen gelijk eindigen bepaalt de beoordelingscommissie met behulp van een (anonieme) meerderheidsstemming de prioritering (conform artikel 2.2.6, vijfde lid van de NWO Subsidieregeling 2024). Als ook stemming geen uitsluitsel biedt, wordt de ex aequo situatie doorgestuurd naar de KIN Stuurgroep.

4.2.6 Besluitvorming

Tot slot toetst de stuurgroep van het KIN de gevolgde procedure en het advies van de beoordelingscommissie. Vervolgens stelt de KIN stuurgroep de definitieve kwalificaties vast en besluit over toe- en afwijzing van de aanvragen.

4.3 Tijdpad

Hieronder tref je het tijdpad aan voor deze subsidieoproep. Het kan zijn dat KIN het noodzakelijk acht om tijdens de lopende procedure nog aanpassingen in het tijdpad van deze subsidieoproep aan te brengen. Uiteraard ontvang je hierover op tijd bericht.

Aanvragen

1 september 2026	Deadline NWO toets aanvullende kennisinstelling/onderzoeksorganisatie (indien van toepassing)
22 september voor 14:00 CEST	**Deadline aanvragen**
22 september – 16 oktober 2026	In behandeling nemen van de aanvragen
November 2026	Vergadering beoordelingscommissie
November 2026	Selectie (indien van toepassing)
November/December 2026	**Besluit KIN stuurgroep**
Startdatum project	Uiterlijk drie maanden na toewijzingsdatum
Einddatum project	Uiterlijk negen maanden na startdatum

5 Na de toewijzing

In dit hoofdstuk staan de voorwaarden en verplichtingen die gelden na toewijzing van de subsidie. Dit hoofdstuk is hoofdzakelijk relevant voor aanvragers van toegewezen aanvragen.

5.1 Start van het project

Na toewijzing van een aanvraag wordt de hoofdaanvrager automatisch de projectleider en het aanspreekpunt voor KIN. De organisatie van de projectleider is de begunstigde en wordt penvoerder. De projectleider en penvoerder zijn gezamenlijk met alle projectpartners ('medeaanvragers') verantwoordelijk voor de uitvoering van het gehele project. Alle medeaanvragers hebben een actieve rol bij de uitvoering van het project en worden medeprojectleiders.

De projectleider van het project ontvangt namens de KIN stuurgroep een subsidieverleningsbesluit. Daarin staan ook specifieke formulieren of richtlijnen vermeld. Het startformulier dient voor aanvang van het project te worden ingediend. Zonder dit documenten mag het project niet starten. De subsidie wordt uitbetaald in *lumpsum* nadat aan alle startvoorwaarden is voldaan. Projectleiders kunnen anderen machtigen om administratieve acties voor hun project uit te voeren in het ISAAC systeem. Meer informatie over de machtigingsregeling voor projectleiders staat hier: Machtigingsregeling voor projectleiders | NWO.

5.2 Monitoring en projectbeheer

Tijdens de loop van het project houdt de projectleider KIN op de hoogte van de voortgang. Dit gebeurt op verschillende manieren.

5.2.1 Integratie en communicatie

Er zullen vanuit het KIN één of meerdere personen worden aangesteld die de rol van integratiemanagers op zich nemen. Zij zorgen voor de integratie van de onderlinge projecten binnen deze subsidieoproep met elkaar en naar buiten, zoals nationale programma's, nieuwe samenwerkingen of delen van onderzoeksresultaten. Door een aanvraag in te dienen voor deze subsidie ga je ermee akkoord dat, indien toegekend, een deel van jouw aanvraag (aanvraagformulier 1.1, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, en de activiteitenbeschrijving van 2.5) en beoordeling wordt gedeeld met deze personen. Dit is voor de integratiemanagers nodig om een beeld te krijgen van jullie aanvraag en aanpak om daar zo goed mogelijk bij te helpen en om in te spelen op adviezen van de beoordelingscommissie. In aanvulling daarop biedt het aanvraagformulier ook de mogelijkheid om de gehele aanvraag te delen met de integratiemanagers.

Het KIN wil zo goed mogelijk communiceren over de projecten. KIN heeft daarom de intentie om na de beoordelingsprocedure, na goedkeuring van de hoofdaanvrager namens alle projectpartners, naast de publiekssamenvatting ook de aanvraag te delen op de KIN website. Dit is optioneel en wordt uitgevraagd in het aanvraagformulier. Verder worden de projectpartners gevraagd proactief informatie over hun projecten te delen.

5.2.2 Bijeenkomsten

Er worden bijeenkomsten door KIN mede-georganiseerd waarbij de projectleider en/of andere projectpartners worden geacht aanwezig te zijn. De volgende bijeenkomsten worden gepland:

- Kick-off: 1 dagdeel vlak voor of na de start van het project. Richttijd Januari/Februari 2027
- Eindbijeenkomst: 1 dagdeel aan het einde van het project. Richttijd November 2027
- Optioneel: intervisiesessie (1 dagdeel). Richttijd September/Oktober 2027.

Daarnaast wordt het aanvragers aangeraden om tussendoor te overleggen met de integratiemanager(s) als daar behoefte voor is.

Het wordt de projectleider aangeraden om in de begroting een budget te alloceren voor deelname aan deze bijeenkomsten.

5.2.3 Output

Alle vormen van output (bijvoorbeeld rapportages, traingingen, tools of presentaties) die als gevolg van deze subsidie worden gegenereerd moeten open toegankelijk zijn, en worden bij voorkeur ook gepubliceerd op de KIN platform VEDA en/of andere publiek toegankelijke kennisportalen.

5.2.4 Wijzigingen en verantwoording

De Kennis-In-Actie subsidie ondersteunt experimenterende en lerende aanvragen. Het kan goed zijn dat de situatie tijdens het project om een andere aanpak vraagt en dat plannen veranderen. Hiervoor biedt de subsidie ruimte. Wel zijn de projectpartners verplicht om deze wijzigingen met de integratiemanagers (zie paragraaf 5.2.1) te bespreken en het KIN hierover te informeren.

Na afsluiting van de activiteiten waarvoor subsidie binnen deze oproep wordt aangevraagd, zal KIN de projectpartners vragen een beknopte rapportage op te leveren waarin kort de georganiseerde activiteiten en de impact worden beschreven, wat mogelijke nodige vervolgstappen zijn en welke lessen zijn getrokken uit de activiteiten en de samenwerking. Het KIN zal hiervoor een sjabloon beschikbaar stellen.

5.3 Aanvullende voorwaarden

5.3.1 Intellectueel eigendom

Met betrekking tot de intellectuele eigendom (IE) geldt het NWO IE-beleid. Het NWO IE-beleid is te vinden in hoofdstuk 4 van de NWO Subsidieregeling 2024.

Projectpartners moeten een door KIN gefinancierd project uitvoeren in de tijd dat ze voor de organisatie werken. Indien een aanvrager of een door KIN gefinancierde onderzoeker bij meerdere werkgevers is aangesteld, dient de andere werkgever ten behoeve van de aanvrager afstand te doen van eventuele IE-rechten die uit het project voortvloeien.

5.3.2 Maatschappelijk verantwoord licentiëren

Uit het project kan kennis voortkomen die geschikt is voor toepassing in de maatschappij. Bij het aangaan van afspraken over licentie- en/of overdracht van onderzoeksresultaten dient rekening te worden gehouden met de tien principes voor maatschappelijk verantwoord licentiëren, die te vinden zijn op de website van UMCNL.

6 Contact en overige informatie

6.1 Contact

Vragen over de financiering van aanvragen?

Kijk voor meer informatie op Financiering aanvragen, hoe werkt dat? | NWO.

Vragen over de inhoud van deze ronde?

Voor inhoudelijke vragen over deze subsidieoproep kan je contact opnemen met KIN via programmas@hetkin.nl.

Technische vragen over het elektronische aanvraagsysteem ISAAC?

Voor vragen over ISAAC kan de handleiding ISAAC worden geraadpleegd (te vinden via de knop 'help' in ISAAC). Daarnaast kan er contact opgenomen worden met de ISAAC-helpdesk. De ISAAC-helpdesk is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur CET/CEST op telefoonnummer +31 (0)70 34 40 600. U kunt uw vraag ook per e-mail stellen via isaac.helpdesk@nwo.nl. U ontvangt dan binnen twee werkdagen een reactie.

6.2 Overige informatie

KIN verwerkt persoonsgegevens die zij in het kader van deze ronde ontvangt conform de NWO privacyverklaring, Privacyverklaring | NWO.

KIN kan aanvragers mogelijk benaderen voor een evaluatie van de procedure en/of het onderzoeksprogramma.

7 Bijlagen

7.1 Interventiedomeinen

A. Zorg- en gezondheidssystemen
- Verbreding van gezondheidsbegrip met ecosysteemperspectief naar planetaire gezondheid
- Integratie van ecologische dimensies in zorgpraktijken
- Zorgvernieuwingscoalities met sterke ecologische/planetaire gezondheidsagenda als Groene Zorgalliantie, Planetaire Gezondheidshub, nieuwe mental health etc.

B. Leefomgeving, fysieke systemen en leefomstandigheden
- Klimaatbestendige leefomstandigheden, inrichting van ruimte, steden, gebouwen en ecosystemen
- Relatie tussen gezondheid en leefomgeving en ecosysteem
- Integratie medische en sociale domein met ecologie

C. Gemeenschaps- en commons-structuren
- Nieuwe vormen van collectief organiseren vanuit planetaire gezondheid
- Lokale en gedeelde eigenaarschapssystemen, commons/communities allianties gericht op planetaire gezondheid.

D. Voedsel- en productiesystemen
- Transitie in hoe we produceren, consumeren en waarderen vanuit planetaire gezondheid
- Ketenbenaderingen en regeneratieve praktijken
- Voorbeelden uit voedsel, energie, water etc.

E. Educatie, kennis en nieuw leren
- Nieuwe leerpraktijken en kennisvormen
- Transformatief leren en bewustzijn
- Nieuwe impact wegingen.

F. Nieuwe economie en waardesystemen
- Alternatieve economische modellen
- Doorbreken van dominante waardenlogica’s en systemen van in/uitsluiting

Uitgave: juni 2026

Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)
Klimaat Initiatief Nederland (KIN)

Bezoekadres:

Locatie Utrecht
Winthontlaan 2
3526 KV Utrecht

Coverbeeld: Ontwerpwerk

Klimaatonderzoek Initiatief Nederland
Samen transities versnellen